לעיל קטו: מנחות סג:[חוספתה פסחים פ"דן, ב) ל"ל

[חוספתח פטויט פיזן, טי ל את, ג' [נזיר ב: ע"ש] סוכה יא: מכילתא פרשת בשלח [מס' סופרים פ"ג הל' יג], ד') ר"ה

כא: מנחות סד., כ) מנחות ז.

לכי, ו) קרדושין לא: ושם נמחות ז. לט:, ו) קרדושין לא: ושם נמתן], ו) נבס"א לימא רישימא, ח) פסחים ד. יומא כה: (מגילה כ.), ע) בס"א: וכרת איכא דמתחילה לאו ברשות, י) נשייך

לעמוד א במשנה],

תורה אור השלם

1 עָזִּי וְזִמְנֶרת יָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה זֶה אַלִּי וְאַנְוַהוּ אֱלֹהֵי

ייי... שמות כה ל זְעָרֶל זְבָר אֲשֶׁר לֹא יִמּוֹל אֶת בְּשֶׁר עָרְלָתוֹ וְנְבָרְתָה הַנֶּבֶּשׁ הַהוֹא מעמיה שר הַנָּבֶּשׁ הַהוֹא מעמיה

אָת בְּשֵׁר עָרְלָתוֹ וְנְבְּרְתָה אָת בָּשֵּׁר עָרְלָתוֹ וְנָבְרְתָה הָנָפֶשׁ הַהָּוֹא מֵעַמֶּיהָ אֶת בְּרִיתִי הַפָּר: בראשית יז יד

וחותך דכולא חדא מילחא היא והרי

ניתנה שבת לדחות אללה: פירש.

שסילק ידיו: על המערבין חוור.

שהרי הן כמילה עלמה: ועל שאין

מעלבין אינו חוור. דהוי כהתחלה

בפני עלמה ועל אלו לא ניתן לחלל

את השבת. והיינו דקתני כל צרכי מילה

ואפילו לילין שאין מעכבין חוזר

עליהם כל זמן שלא פירש: מאן מנא

פירש חינו חוזר. ומשום דפירש חשיב

ליה חזרה מילתא לנפשה והואיל ולא

עיכוב מלוה נינהו לא הדר: מפשיט (ד)

הפסח עד החוה. והיינו פירש דתנו

במסכת תמיד (פ"ד מ"ב) גבי הפשיטו

שהיה מתחיל מן הרגלים והיה מפשיט

ויורד עד שמגיע לחוה הגיע לחוה

חתך את הראש ונתנו למי שוכה בו ואח"כ הכרעיים ומירק והפשיט כו'

שמעי' מיניה משהגיע לחזה סילק

ידיו מן ההפשט והתחיל להתעסק בניתוח קצת וגבי עולה דכולה כליל

מירק והפשיט ומנתח הידים תחילה

אחר הראש וגבי פסח נמי משהפשיט

עד החזה דיכול להוליא אימוריו (ס)

בלא נימין קורעו ומוליאן מיד והוה

ליה פירש מן ההפשט וקאמר רבי

ישמעאל שוב אינו גומר ומפשיט

משום דכיון דפירש הויא חזרה

מילתא דאתחלתא לנפשה ושלא לצורך

גבוה דומיא דלילין דלא מעכבין: דלא בעינן זה אלי ואנוהו. דאחר

נטילת האימורין אין הידור מלוה

ביפוי בשר אבל יפוי מילה מצוה היא:

הוי דומה לו. ולשון אנוהו אני והוא

אעשה עלמי כמותו לדבק בדרכיו:

בין שנרחה. החדש: בעליל. בגילוי

לכל ויש לדעת שראוהו בית דין

והקרובים להם ואין לריך לרואין חוץ

לתחום לחלל שבת ולבא ולהעיד לפני

ב"ד מחללין: ר' יוסי אומר כו'.

אלמא אע"ג דאיכא מצוה כיון דלאו

לנורך גבוה הוא לא מחללינן והכא

נמי פירש דהוי אתחלתא דחילול כי

הכא בלא לורך גבוה לא מחללינן:

לא ניתנה שבת לדחות. אפילו

בהתחלתה דהא נראה בעליל אבל

הכא כיון שנתנה שבת לדחות להתחיל

מו א מיי׳ פ״ב מהלכות מילה הל׳ ד ו טוש״ע

שלא סעיף ב וטוש"ע ייד סיי רסו סעיף ביזטום ע ייד סיי רסו סעיף ב: מוי פייז מהלי סיית הלכה ד ופיין מהל' לולב הלי ו סמג עשין כח ולחיון שקד טוש"ע א"ח סימן חרנו: "ג מיי פ"א מהלכות דעות

הלכה ו: יח ד מיי' פ"ג מהלכות קידוש

החדש הלי ד: החדש הלי ד: ימ ה מיי פ"ה מהלי ממידין ומוספין הלי ד סמג עשין קל:

ב ו מיי׳ פ"ב מהלכות שגגות

הלכה ט: בא ז מיי פ"ב מהל' מילה הל' ב סמג עשין כח טוש"ע י"ד סי רסד סעיף ג: בב ח טוש"ע א"ח סי ד סעיף

:5

מוסף רש"י

מפשיט את הפסח עז מרגליו מתחיל החזה. החזה. מתחיל מרגליו האחרונים עד החזה, שיוכל להוליא אימורים, שהקטר חלביו דוחין שבח, ותו לא מפשיט מידי עד אוכת דלוכך הדיוט הוא (לעיל קסו:). בין שנראה. הלצנה, בעליל. לכל העולם הנכנה, בעדיד. נכנ העונס (מנחות סד.). אין מחללין עליו את השבת. ללכת ולהעיד לב"ד, שהרי ליון לריך, כיון דבעליל נרלה, ב"ד נוני רלוהו (שם). שני סדרים. של לחם הפנים. שתים המערכות, שש המערכת דאותן מסדרין העבודה יהו בלפון, דקדושת לפון חמירא צמ:). ופניהם לדרום. וסתמא כמ"ד שולחנות מזרח ומערב מונחין ורוחבן לפון ודרוס (שם). אלו מושכים. יונד של אל ינביה הן מן שלפון מו שלפון מן שלפון מן שלפון מן שלפון לל מניחין (שם). אפילו אלו מניחין (שם). אלו מניחין אלו מניחין, אף זה היה מסילקו, אף זה היה בידי כדמפרש טעמל בנמרל לל מל לל של לו שלחן לילה לחד בלא לחם (שם).

. יבוא עשה של מילה ודחי עשה ולא תעשה של יום עשה זכא תעשה של יום טוב אלא בזמנה שהוא יום ח' ודאי שבו נאמר יב] ביום השמיני מול, ואמרו בפירוש וביום ואפילו בשבת. אבל שלא בזמנה אפילו יום טוב אינה מצורע כי פירש בראיות ברורות שעשה ידחה את לא תעשה ועשה שבו. וביאור זה כי הקב״ה צוה הנזיר שיגדל שער ראשו מאחר שהקדים האזהרה עליו שלא יגלחנו שנאמר (במדבר ון גדל פרע שער ראשו . אחר שאמר תער לא יעבור על ראשו. הרי הוא בדבר בעשה. וחייב המצורע בעת טהרתו לגלח כל שער שבגופו שנאמר וויקרא ידו י והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו. וכשיתנגע הנזיר בצרעת ויגיע יום ז' שהוא חייב לגלח בו, אמרו חכמים שמצות גילוח של צרעת דוחה עשה ולא של צרעת דוחה עשה ולא תעשה שיש עליו לענין נזירותו, וכי מה שאמר הכתוב לענין מצורע את ראשו אחר שאמר יגלח את ראשו אחר שאמר יגלח את כל שערו, לא בא אלא לענין נזיר שנאמר בו תער לא יעבור על ראשו לומר כי זו המצוה אינו חייב בה אלא בעת שלא תהיה בו צרעת, אבל בעת שיהיה בגופו צרטח יגלח את ראשו אפילו לגלח אם היה צרוע. נתקיים

מכדי קסני. במתניתין: כולהו. כל דברים העושים למילה מוהלין ופורעין ומוצלין כו׳ למה לי דתנן כללא ברישא עושין כל צרכי מילה: ציפין. שיורי ערלה. ובמחני 🗅 מפרש אלו הן לילין המעכבין ויש שאינן מעכבין לגון בשר שאינו חופה רוב העטרה אלא מיעוטה. ומה היא עטרה שורה גבוה המקפת בגיד סביב שממנה הגיד משפע ויורד לנד הקרקע ומשפע ויורד לנד הגוף: המל. בשבת: כל זמן שהוא עוסק בה. שלא סילק ידו אם ראה שנשתיירו בה לילין בין מעכבין את המילה שאינה כשרה עד שיחתכם בין שאין מעכבין חחר

> גדול בהדיא כתיב ביה. אע"ג דבכמה דוכתין תניא מה שבהדיא בפסוק איבעי (ו) למתני גדול שלא מל ענוש כרת:

> מילה חולה שיש בו סכנה הוא מ"מ כמה דאפשר לשנויי משנינן:

י לועם בשיניו. אף על גב דאחר הכא

גמ' מכדי קתני כולהו כל צורכי מילה לאתויי מאי לאתויי הא דת"ר *המל כל זמן שהוא עוסק במִילה חוזר בין על הציצין המעכבין את המילה בין על הציצין שאין מעכבין את המילה פירש על ציצין המעכבין את המילה חוזר על ציצין שאין מעכבין את המילה אינו חוזר מאן תנא פירש אינו

להיות בשבת מפשים ∘(אדם) הפסח עד החזה דברי רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה וחכ"א מפשיטין את כולו ממאי עד כאן לא קאמר ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה התם (ש) משום דלא בעינן יזה אלי ואנוהו אבל הכא דבעינן זה אלי ואנוהו הכי נמי יודתניא זה אלי ואנוהו יהתנאה לפניו במצות עשה לפניו סוכה נאה ולולב נאה ושופר נאה ציצית נאה ספר תורה נאה וכתוב בו לשמו בדיו נאה בקולמום נאה בלבלר אומן וכורכו בשיראיז נאיז אבא שאול אומר ואנוהו הוי דומה לו ימה הוא חנון ורחום אף אתה היה חנון ורחום אלא אמר רב אשי הא מני רבי יוםי היא דתנן סיבין שנראה בעליל ובין שלא נראה בעליל מחללין עליו את השבת רבי יוםי אומר גראה בעליל אין מחללין עליו את השבת ממאי דילמא עד כאן לא קאמר ר' יוסי התם © דלא ניתנה שבת לידחות אבל הכא דניתנה שבת לידחות הכי נמי אלא אמרי נהרדעי רבגן דפליגי עליה דרבי יוםי היא דתגן הארבעה כהנים נכנסין שנים בידם שני סדרים ושנים בידם שני בזיכין וארבעה מקדימין לפניהם שנים ליטול שני סדרים ושנים ליטול שני בזיכין . המכנים עומדים בצפון ופניהם לדרום והמוציאין עומדים בדרום ופניהם לצפון אלו מושכים ואלו מניחין מפחו של זה בצד מפחו של זה משום שנאמר בלפני (ה') תמיד ר' יוםי אומר אפילו אלו נומלין ואלו מניחין אף זה היה תמיד ת"ר מהלקטין את המילה ואם לא הילקט ענוש כרת מני א"ר כהנא אומן מתקיף לה רב פפא אומן לימא להו אנא עבדי פלגא דמצוה אתון עבדיתו פלגא דמצוה אלא אמר רב פפא גדול מתקיף לה רב, אשי גדול בהדיא כתיב ביה יוערל זכר אשר לא ימול אלא אמר רב אשי לעולם אומן יוכגון דאתא בין השמשות דשבת ואמרו ליה לא מספקת ואמר להו מספקינא ועבר ולא איםתפק ואישתכח דחבורה הוא דעבד וענוש כרת: מוצצין וכו': אמר רב פפא יהאי אומנא דלא מייץ סכנה הוא ועברינן ליה פשימא מדקא מחללי עליה שבתא סכנה הוא מהו דתימא האי דם מיפקד פקיד קמ"ל חבורי מיחבר ודומיא דאיספלנית וכמון מה איספלנית וכמון כי לא עביד סכנה הוא אף ה"נ כי לא עביד סכנה הוא: ונותנין עליה איספלנית: אמר אביי יאמרה לי אם איספלניתא דכולהון כיבי שב מינאי תרבא וחדא קירא רבא אמר קירא וקלבא רישינא" דרשה רבא במחוזא קרעינהו בני מניומי אסיא למנייהו אמר להו שבקי

רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה היא דתניא 4ארבעה עשר שחל

לכו חדא דאמר שמואל יהאי מאן דמשי אפיה ולא נגיב מובא נקטרו ליה חספניתא בה המילה הכי נמי דכי פירש והדר לאו אתחלתא לנפשה היא והוי כמו שלא פירש וגומר כל מצוחו: **רבנן דפליגי עליה**

חוזר אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן

דרבי יוסי. גבי לחם הפנים: ארבעה כהנים נכנסין. להיכל בשבת לסדור לחם הפנים: שני סדרים. שתים מערכות

של לחם: שני בויכין. שתי כפות מלאות לבונה כדכתיב (ויקרא כד) ונחת על המערכת לבונה זכה: מקדימין לפניהם

שנים ליטול. מן השלחן שני סדרים הישנים: ושנים ליטול שני בזיכין. והשלחן היה נתון ארכו ממזרח למערב ואלו עומדין מזה לרוחב השלחן בלפון ואלו עומדין לנגדו לדרום. ודווקא מכניסין ללפון דכל לפון ענין חשיבות היא כדאמרינן במסכת

סוכה (דף נו.) גבי חילוק לחם הפנים למשמרה הנכנסת והיוצאת הנכנסין חולקין בלפון כדי שיראו (ו) נכנסין: רבי יוסי אומר אפילו

אלו נוטלין. תחילה ומסלקין כולה מן השלחן ולאחר שעה מניחין אלו: אף זה סמיד. ומה אני מקיים תמיד שלא ילין שלחן בלא

לחם. ולרבנן אי שקלי ושבקי ליה והדר מסדרי לא מיקרי להו תמיד אלא התחלה אחריתי ונמצא שמתעכב שלחן בלא לחם וגבי פירש נמי כי הדר אתי מילתא אחריתי היא ולרבי יוסי דאמר כי שבקי והדר מתחלי נמי תמיד הוא דחדא מילתא הוא הכא נמי פירש חוזר אע"פ שאין מעכבין דכולה גמר מילתא היא: מהלקטין. בלילין המעכבין: מני. כרת זו של מי הוא: אמר רב כהנא אומן.

ענוש כרת ובשבת קאי שחילל שבת ולא עשה מלוה: ונימא אנא עבדי פלגא. כלומר הואיל וכשהתחיל ברשות התחיל וחבורה שעשה ברשות עשה אחמי חייב ניתא להו לכו אתם וסייתו התלאכה: אלא אמר רב פפא. בגדול שמל קמיירי ובחול וענוש כרת

דקאמר משום מילה קאמר דעדיין ערל הוא: **וכגון דאסא בין השמשות.** דכל היום כשר למילה™ ואמרו ליה לא מספקת לגמור

ביום כהילכתה ומעשה חבורה בשבת בלא מצוה וענוש כרת ומיהו מיתה ליכא דלא אחרו ביה למיתה ולא קבל עליו התראה וכרת

איכא דאתחלה ברשות לאשי התחיל ולא ניתנה שבת לדחות אללו בשעה זו: מהו דחימא. מתניתין לא אשמעינן דמחלל שבתא עלה דדם מיפקד פקיד מופקד ועומד שם כנתון בכלי ובמציצה אין חבורה ואין כאן איסור תורה ומשום הכי שרי ולאו משום סכנה ואומנא דלא מייץ בחול לאו סכנתא היא ולא ניעבריה: **קא משמע לן דדם חיבורי מיחבר**. כשיוצא ע"י מציצה ואפילו הכי שרי משום סכנה

מדקתני במתני׳ גבי איספלנית וכמון: שב מינאי סרבא. ז' מנות של חלב: וחדא דקירא. שעוה: קירא וקלבא. רישינ״א הוא זפת

של עץ שמוליאים ממנו שלא ע"י האור והיא לבנה: **קרעינהו למנייהו.** שהפסיד להם לגלות רפואה זו: שבקי לכו חדא. שלא גיליתי:

הגהות הב"ח

(ל) גמ' התס אלא משוס דלה:
(ב) שם ר' יוסי התס אלא
משום דלה ניתנה בשבת:
(ג) רש"י ד"ה לילין וכו' ובמתני'. נ"ב לקמן דף קלו סוף ע"ל: (ד) ד"ה מפשיט את ח עד וכו׳: (ה) שם להולי קטו בסוף הדף: (ו) ד"ה ושנים ליטול וכו' כדי שיראו שהן נכנסין: (ו) תום' ד"ה גדול וכו' אינעי ליה למיסני:

> לעזי רש"י .רישינ"א. שרף עץ.

רבינו חננאל טשה שואמר וריוח השמיוי

השמר בנגע הצרעת שהוא לאו כאשר פירשנו למעלה. ואם יש בהרת בערלה וימול אחר זולתו אבי הבז. נתקיימה י. י המולה שהוא טשה ווחה שלא הזהירה התורה אלא במתכוין והאחר לא נתכוין, י. ואיז אומרים יבא עשה וידחה אין אוכו. ב ב.. ב... לא תעשה אלא אם אין כח כלל לא הנעשה אלא אם אין כחבלל לקיים שניהם. ו**פרקינן** דליכא אחר, ואם נאמר להמתין עד שיבא אחר וימול ביטלנו וביום השמיני ימול שהוא עשה. ובאנו לפרש עוד תשלום ובאנו לפרש עוד השלום הברייתא, אמר מר י״ט אינו דוחה אלא בזמנו. פי׳ אין מילה דוחה י״ט אלא הנימול ביום ח' שהוא זמנו בלבד. ואמרינן מנא הני מילי, באש תשרפו. ואין שריפת קדשין דוחה י״ט דתנינן בגמרא פרק כיצד צולין את בגמוא פוק כיצו צולין אות הפסח, דתנן העצמות והגידים והנותר ישרפו בששה עשר, חל ששה עשר להיות בשבת ישרפו בי"ז שאינו דוחה את השבת ולא את יו"ט. (וקיימא לן דמילה שלא בזמנה אפילו יו"ט [שני של ראש השנה] יו"ט [שני של ראש השנה] אינו דוחה, דתנן שני יו"ט של ר"ה נימול לי"ב), ללמדך שאין עשה דוחה י"ט, כן המילה שלא רזמוה בזמנה בפירוש אמרה תורה וביום ואפילו בשבת וכ״ש י"ט. [וקיימא לן דמילה שלא בזמנה אפי׳ יו"ט שני של ר"ה מעולת שבת בשבתו כו'. רבא אמר הוא ולא מכשיריו. פי׳ עשיית אוכל נפש דוחה י״ט ולא מכשירי אוכל נפש, כגון

מספניתא ביו״ט, וכדומה לוו. לבדו, ולא מילה שלא בזמנה הבאה בק"ו. וזהו ק"ו שאמר רבא, ומה אוכל נפש שאע"פ שהיא באזהרת שמחה אינה מצוה ודוחה הילה שלא בתמנה הבאה בקר. יותה קדו שאמו דבא, ומה אמצ"פ שהיא בלא זמנה מצוה היא ומעכבתו מלאכול ויותה לשחוט ולבשל ולאפות וכיוצא בהם, מילה שלא בזמנה שאע"פ שהיא בלא זמנה מצוה היא ומעכבתו מלאכול בתרומה, אינו דין שדוחה י"ט, בא לבדו למעט המילה שלא בזמנה. רב אשי אמר שבת שבתון עשה הוא, וי"ט עשה ול"ת, עשה שבתון, ולא תעשה כל מלאכה לא תעשה, נמצא כתיב ביו"ט עשה ול"ת והמילה עשה בלבד, ולא אתי עשה דמילה ודחי את לא תעשה ועשה דיו"ט. מתנ" כלל א"ר עקיבא כל מלאכה שאפשר לעשות מע"ש אינה דוחה את

לנו מזה שבנזיר מצורע לבדו יבא עשה ודחי לא תעשה ועשה. ו**בראש** מסכת יבמות ודף הן אמרו אלא דקיימא לן דאין עשה דחי גד מהו שבנזיר מצורע לבדר יבא עשה ודחזי לא תעשה ועשה, ובראש מסכת יבמות ודף הן אמרו אימ דקיימא דן דאין עשה דחזי לא תעשה ועשה ליגמר מנזיר דאתי עשה ודחי לא תעשה ועשה, אלא מנזיר לא גמרינן שכן ישנו בשאלה. ובארו כי דבר זה הוא מיוחד בו לבדו ולא בזולתו, זכי בכל התורה כולה לא אתי עשה ודחי לא תעשה ועשה. והזהר לשמור אלו העיקרים שפירשנו שמהן מתבארים לך כל דבר כשתמצא בתלמוד מעין אלו הענינים. חינה גדול דכתיב ביה בשר קטן נמי כתיב ביה בשר בינוני מנלן. פי׳ כבר ידענו כי הקטנים פטורים ממצוות, והשכר והעונש הם תלויין בחיוב המצוות, ומאחר שנדע כי לא חייב הכתוב במצוות אלא (לפי׳) [למי] שיש בו עניני החיוב, כגון שהביא ב׳ שערות ושהגיע למספר שני האנשים ושיצא מגבול הנערות